

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcu: **M. F.**, bytom ul. P., zast.: *JUDr. L.*, advokátom so sídlom ul. J., proti žalovanému: **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny**, so sídlom Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 03. júna 2010 č. k. 2S 68/2009-48, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 03. júna 2010 č. k. 2S 68/2009-48 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

K rozhodnutiu č. 1

Rozhodnutím č.: A/2009/01623-1 zo dňa 07.09.2009 žalovaný ako odvolací správny orgán podľa § 51 písm. b) zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“), § 2 písm. b), § 4 ods. 6 písm. c) a § 6 zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti potvrdil v zmysle § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov č. 09/19794-002 zo dňa 28.05.2009 vo veci nepriznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

K rozhodnutiu č. 2

Rozhodnutím č.: A/2009/01623-2 zo dňa 07.09.2009 žalovaný ako odvolací správny orgán podľa § 51 písm. b) zák. č. 447/2008 Z.z., § 2 písm. b), § 4 ods. 6 písm. c) a § 6 zák. č. 453/2003 Z.z. potvrdil v zmysle § 59 Správneho poriadku odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov č. 09/19797-002 zo dňa 28.05.2009 vo veci nepriznania peňažného príspevku na osobnú asistenciu.

K rozhodnutiu č. 3

Rozhodnutím č.: A/2009/01623 zo dňa 07.09.2009 žalovaný ako odvolací správny orgán podľa § 51 písm. b) zák. č. 447/2008 Z.z., § 2 písm. b), § 4 ods. 6 písm. c) a § 6 zák. č. 453/2003 Z.z. potvrdil v zmysle § 59 Správneho poriadku odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov č. 09/19795-003 zo dňa 28.05.2009 vo veci nepriznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia.

Vo všetkých troch hore uvedených rozhodnutiach vychádzal žalovaný z nasledovného skutkového stavu. Žalobca utrpel v minulosti úraz na motorke s viacerými zlomeninami a s poranením nervov. Najzávažnejšie následky tohto úrazu sa prejavili podľa žalovanej obmedzenou pohyblivosťou v ľavom plecovom ohybe.

Podľa lekárskeho posudku pracoviska žalovaného v Prešove z 11.05.2009, a následne na základe podaného odvolania vyhotoveného lekárskeho posudku z 18.08.2009 bola miera funkčnej poruchy žalobcu stanovená na 30 % (obrna ramenného pletenca) podľa časti V.2.B.a.1. Prílohy č. 3 k zák. č. 447/2008 Z.z. Preto žalovaný nemohol žalobcu vyhodnotiť ako fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

S odkazom na ustanovenia § 2 ods. 3, § 11 ods. 15, § 15 ods. 4, § 38 ods. 1 písm. b) a § 55 ods. 8 zák. č. 447/2008 Z.z. a na zdravotný stav žalobcu zistený z lekárskeho posudku žalovaný potvrdil nepriznanie príslušných peňažných príspevkov.

Podľa § 55 ods. 8 zák. č. 447/2008 Z.z. v znení platnom v čase vydania napadnutých rozhodnutí platí, že ak sa fyzická osoba podľa lekárskeho posudku nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, je lekársky posudok podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu a o parkovacom preukaze.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal na Krajský súd v Prešove žalobu zo dňa 06.11.2009.

Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívnych spisov a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto žalobu zamietol.

Svoje rozhodnutie s odkazom na ust. § 250i ods. 1 O.s.p. a zdôraznením skutkového stavu, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, krajský súd poukázal na spoluprácu správnych orgánov so žalobcom (reakcia na predkladané nové odborné lekárske nálezy), kedy okrem lekárskeho posudku z 11.5.2009 bol vypracovaný aj novší lekársky posudok zo dňa 18.08.2009, z ktorého pre krajský súd vyplynulo, že posudkový

lekár zotrval pri pôvodnom rozhodnutí a nemení pôvodný nález, nakoľko nové nálezy nemenili objektívny nález žalobcu.

Následne krajský súd zdôraznil, že cieľom úpravy právnych vzťahov vznikajúcich pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti. Na kompenzáciu sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia je potom potrebné nazerať ako na zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa zák. č. 447/2008 Z.z. alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu.

Podľa krajského súdu kľúčovým problémom v danej veci je správnosť postupu správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu. Po posúdení postupu správnych orgánov krajský súd dospel k záveru, že správne orgány postupovali v súlade so zák. č. 447/2008 Z.z. a žiadosti žalobcu správne vyhodnotili.

Lekársky posudok označil za zákonom predpísaný dôkaz, ktorého objektívnosť žalobca hodnoverným spôsobom nespochybnil. Na druhej strane krajský súd pripustil, že žalobca na pojednávaní poukázal na možnosť, že podľa prílohy č. 3 písm. b) bodu 12 môže u neho ísť o poškodenie hornej končatiny, a to ťažkého stupňa. Tieto námietky žalobca počas konania nevzniesol, a to ani prostredníctvom odvolania voči prvostupňovému správne rozhodnutiu, ani ich nepoužil v žalobe.

III.

Odvolanie žalobcu

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 13.07.2010 (č. I. 55) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázal

na odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p., tzn. že súd na základe takto vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Najmä zdôraznil to, že krajský súd pri rozhodovaní o žalobe sa nijako nevysporiadal s vyjadrením ošetrojúceho lekára MUDr. P. z 02.06.2010 ako s dôkazom predloženým na pojednávaní dňa 03.06.2010, a následne v svojom odôvodnení má krajský súd podľa žalobcu tvrdiť, že žalobca svoje tvrdenia nijako nepreukazuje.

Ďalej žalobca s odkazom na text časti XII B. 1 bod 12. písm. c) Prílohy č. 3 k zák. č. 447/2008 Z.z. prezentuje svoj záver, že miera funkčnej poruchy u žalobcu mala byť stanovená na 50%, a s prihliadnutím na to, že žalobca je ľavákom s postihnutím jeho ľavej, tzn. dominantnej končatiny, mal žalovaný pripočítať 10%, tzn. spolu je miera funkčnej poruchy podľa právneho zástupcu 60%.

Takisto žalobca poukazoval na to, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal so žalobcom tvrdenými skutočnosťami nesprávnosti záverov posudkových lekárov žalovaného. Predloženým vyjadrením ošetrojúceho lekára MUDr. P. zo dňa 02.06.2010 je podľa žalobcu preukázané, že zdravotný stav žalobcu zistený posudkovým lekárom nie je možné v žiadnom prípade označiť za spoľahlivo zistený, a teda správny orgán pri rozhodovaní o žiadostiach žalobcu vychádzal z nespoľahlivo, nedostatočne a nesprávne zisteného skutkového stavu. Na podporu svojho záveru žalobca poukázal na to, že žiadny z posudkov neskúmal a ani neriešil, či ide u žalobcu o jeho dominantnú končatinu.

Záverom žalobca navrhol zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alter. zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že žalobe vyhovuje v celom rozsahu s uložením povinnosti nahradiť žalobcovi náhradu trov konania.

Z vyjadrenia žalovaného (č. 1. 58) zo dňa 05.08.2010 vyplýva, že trvá na svojom pôvodnom vyjadrení č. A/2009/01623 zo dňa 03.12.2009 k žalobe a rozhodnutie žalovaného považuje za správne, vydané v súlade s platnými právnymi predpismi.

Súčasne žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.**Právne názory odvolacieho súdu**

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 372p ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Podstatou namietaných vád postupu správneho orgánu je námietka žalobcu založená na odvolacom dôvode, že krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.).

Najvyšší súd v svojej judikatúre dostupnej na internetovej stránke <http://nssr.blox.sk/> viackrát zdôraznil prieskumný charakter správneho súdnictva. Napríklad v rozsudku sp. zn. 1So 112/2010 z 11.01.2011 Najvyšší súd na jednej strane pripustil, že „*Je síce pravdou, že zákon veľmi výnimočne pripúšťa aj úplný apelačný spôsob prieskumu správnych rozhodnutí (§ 250i ods. 2 O.s.p.)*“, ale na druhej strane zdôraznil, že „*Najvyšší súd v svojej rozhodovacej praxi neustále upozorňuje účastníkov na odlišný charakter správneho súdnictva, v ktorom prevažuje kasačný spôsob prieskumu (§ 250i ods. 1 veta prvá O.s.p.) napadnutých správnych rozhodnutí, tzn. že správny súd vykonáva iba prieskum správnosti zistenia skutkového stavu na základe podkladov obsiahnutých v pripojenom správnom spise (§ 250i ods. 1 veta druhá O.s.p.), a ak dospeje k názoru, že skutkový stav nebol riadne zistený, nie je to dôvod na súdne zisťovanie riadneho skutkového stavu vykonávaním dôkazov, ale naopak je to zákonný dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu. Za takýchto okolností potom účastníci súdneho prieskumu nemôžu prirodzene očakávať, že súd vyhovie ich požiadavke na vykonanie dôkazov v súdnom prieskume.*“

Potom požiadavka žalobcu, aby sa krajský súd vysporiadal s vyjadrením ošetrojúcej lekárky MUDr. P. z 02.06.2010 ako s dôkazným prostriedkom predloženým na pojednávaní dňa 03.06.2010 je v rozpore s poslaním správneho súdnictva, lebo kasačný spôsob prieskumu vyžaduje od správneho súdu posúdiť zákonnosť postupu správneho orgánu aj počas vykonávania dokazovania, a nie vykonávať dôkazy správnym súdom. V správnom konaní je vykonanie dôkazov veľakrát spojené, resp. si vyžaduje osobitné znalosti na to, aby bol správne verifikovaný obsah dôkazu. Aj v konaniach spojených s posúdením zdravotného stavu žalobca sa vyžadujú na zistenie skutkového stavu osobitné, najmä medicínske znalosti, ktorými sudcovia bežne nedisponujú.

Potom za takýchto okolností, ako už hore Najvyšší súd raz uviedol v rozsudku sp. zn. 1 So 112/2010, účastníci súdneho prieskumu nemôžu prirodzene očakávať, že súd vyhovie ich požiadavke na vykonanie dôkazov v súdnom prieskume.

Za tejto situácie Najvyšší súd predloženie vyjadrenia ošetrojúceho lekára žalobcom, ako dôkazného prostriedku na zistenie skutkového stavu relevantného na právne posúdenie veci správnym orgánom, a to až na súdnom pojednávaní musí označiť za oneskorené.

Ďalej žalobca s odkazom na konkrétnu časť Prílohy č. 3 v odvolaní vyslovil svoj osobný záver, že jeho miera funkčnej poruchy mala byť stanovená na 50%, a s prihliadnutím na to, že žalobca je ľavákom s postihnutím jeho ľavej, tzn. dominantnej končatiny, mal žalovaný pripočítať 10%, tzn. spolu je miera funkčnej poruchy podľa právneho zástupcu 60%.

V tejto súvislosti Najvyšší súd uznáva, že je celkom logické, že žalobca v súdnom konaní prezentuje svoje predstavy, prečo by malo byť rozhodnutie správneho orgánu preňho priaznivé. Toto však na úspech v súdnom prieskume správnych rozhodnutí je nepostačujúce, pokiaľ žalobca okrem svojich predstáv neponúkne právne relevantnú argumentáciu (dôkazné prostriedky) na podporu svojich predstáv, tzn. v čom správny orgán pochybil, keď pri svojom lekárskom posudku, ktorý okrem iného predstavuje základ pre hodnotenie skutkového (zdravotného) stavu žalobcu (procesná zásada bremena tvrdenia), vychádzal z časti V.2.B.a.1. Prílohy k zák. č. 447/2008, hoci žalobca preferuje inú časť Prílohy, tzn. text časti XII B. 1 bod 12. písm. c). Žalobca však počas konania o jeho žiadosti žiadny takýto dôkazný prostriedok nepredložil s výnimkou hore uvedenej správy ošetrojúcej lekárky na súdnom pojednávaní, ktorú krajský súd ako dôkazný prostriedok vzhľadom na charakter súdneho prieskumu nemohol vykonať a jej obsah nemohol posúdiť.

Ďalej žalobca namietal, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal so žalobcom tvrdenými skutočnosťami nesprávnosti záverov posudkových lekárov žalovaného. Na podporu svojho záveru žalobca poukázal na to, že žiadny z posudkov neskúmal a ani neriešil, či ide u žalobcu o jeho dominantnú končatinu. Avšak krajský súd v svojom odôvodnení k týmto námietkam uviedol (citované zo str. 6 posledný odsek) „*Tieto námietky žalobca nevzniesol ani v odvolaní voči prvostupňovému správne rozhodnutiu, ani v žalobe.*“

Najvyšší súd súhlasí s uvedenou argumentáciou krajského súdu. Je pravdou, že námietky a odvolacie dôvody žalobcu jednoznačne nútia správny orgán v predchádzajúcom správnom konaní, a následne krajský súd v súdnom prieskume na ne reagovať, tzn. že sú nástrojom účastníka dispozitívne ovládajúcim a vymedzujúcim rozsah a prípustnosť dôkazných prostriedkov ako aj na toto nadväzujúceho právneho inštrumentária. Pasivita žalobcu počas konania v tomto smere potom nemôže byť potom riešená v odvolacom súdnom prieskume zrušením vynesených rozhodnutí len z toho dôvodu, aby sa takto pasívnemu žalobcovi vytvoril procesný priestor na umožnenie dodatočného uplatnenia námietok, ktoré

ho až s odstupom času napadli. Preto má Najvyšší súd preukázané, že nie sú pochybnosti o tom, že by sa krajský súd mal nedostatočne vysporiadať so žalobcom tvrdenými skutočnosťami nesprávnosti záverov posudkových lekárov žalovaného.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych záverov, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na právne názory obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovaných rozhodnutiach sp. zn. 1So 112/2010, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávanie nariadiť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 22. marca 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová